گەشەکردنی یاریزان

german cooperation
DEUTSCHE ZUSAMMENARBEIT
Implemented by: giz Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit (GIZ) GmbH

١ قۆناغەکانی گەشەکردن

یاری قۆناغی کردن تا تەمەنی٩

کۆمەڵایەتی و هزری

خۆپەرستی: لە جیهانی خۆیان دەژین
- بە ئاسانی هاندەدرێت و سەرنجی بەملا و بەولا دەچێت و مژیل کرن
- چاوەروانیەکی زۆر, زانخواز, و خەیال فراوان

- جێژ و خۆشی وەردەکرێت لە یاریکردن و جوڵەکردن
- هۆشیاری و ناسینەوە پشان دەدات بەرامبەر توند و تیژی لەناو کەسەکان دا
- خۆویی و راستگۆیە
- زۆر پێشبرکێدارە

- سامانیە
- جەخت دەکاتە سەر راهێنەر و لاسایی کردنەوە کەسانی دیکە
- باوەریەکا سەرەکی ب کەسانێن پیسپور
- سوری جەخت کردن و سەرنجێکی سنوردار

جەستەیی و وەرزشی

هەندێك توانای جولانەوە, توانای جەستەیی و تەکنیکی
- جیاوازی نیە لە نێوان توانای جەستەیی کوران و کچان
- توانایەکی جەستەیی و بەرگە گرتنێکی کەم
- بواری تێروانینی سنوردار
- لاوازی لە هەماهەنگی کردن و هاوسەنگی کردن
- جەخت دەکاتە سەر خۆی لەکاتی یاریکردن باَ تێروانینی تاکتیکی

یەکەم تەمەنی ئالتوونی بۆ فێربوون تا تەمەنی [١٢ — ٩]

هەندان بۆ فێربوون و جێبەجێکردن
- پەرپێدانی متمانە بە خود بوون / باوەر بە خود بوون
- گەشەکردنی توانای پەیوەندی کردن و هۆشمەندی خود
- زیادبوونی هەستیاری بەرامبەر بە جیاوازێکانی نێوان کوران و کچان
- زانخوازە و ئارەزووی هەیە بۆ فێربوون

- پەرەپێدانی توانای رەنگدانەوەی
- بەرگە گردنی شکست
- پێش بالغبوون: ناجێگیرییەکی هزری و سۆزی
- ناسینەوە و پشاندانی هۆشمەندی توند و تیژی لە ناو زینگە کۆمەڵایەتێکەیان

- خۆیان بەراوەرد دەکەن و پێشبرکێ دەکەن لەگەڵ هاوتەمەنەیان
- توانای درووستکردنی پەرۆشی خود
- هۆشمەندی (ناسینەوەی) یاساکان
- تاقیکر ب رێکا یاریا ئازاد
- ئەزموونکردن لە رێی یاری ئازاد
- مەترسی کە قوربان ببێت بە توندو تیژ

بەرەوپێشچوونێکی خێرا لە گەشەکردنی جووڵەکانی ئاڵۆز
- بواری تێروانینێکی فراوانتر
- یاریکردن لەگەڵا کەسانی تر / ئاستێکی تاکتیکی بەرزتر
- دەرکەوتنی لێهاتووی جیاواز
- یەکسانی لە نێوان کوران و کچان لە کاتی یاریدا
- جیاوازیەکی بەرچاو لە قەبارە و کێش
- زیادبوونی لێهاتووی بزوێنە
- ناسینەوەی توانای فیزیۆلۆجی

قۆناغی ئاراستەکردن لە تەمەنی ١٣-١٦

بێباوەریەکی دەروونیو کۆمەڵایەتی و گەران بە دوای ناسینەوە
- پەیوەندی هاورێیەتی بەهێز
- گەران بە دوای کەسایەتی
- ناسینەوە و پشاندانی هۆشمەندی توونو و تیژی لە ناو ژینگە کۆمەڵایەتیەکەیان
- شکاندنی یاسا و رێسا: مەترسی ئەنجامدانی کاری تاوان و توند و تیژی

- چێژ وەردەگرن کە سەرنجی خەلکی دەورووبەر رادەکێشن
- خواستی هەیە بۆ مادده نایاساییەکان (وەك: خواستی جگەرەکێشان
- گۆشەگیر و رفتاری ململانەیی

- سووری سەرنجی کەم دەبێتەوە
- کەسانی دەورووبەر بە ئاسانی کاریگەری لە سەر دەکەن / جەخت دەکاتە سەر رای کۆمەڵ
- هەست جولانەوە لە ئاستی رەگەزی بەرامبەر
- هەستێکی هاوچاوی بەهێز
- شایەنی متمانەیە

جیاوازیەکی بەرچاو لە گەشەکردنی جەستەی
- جیاوازیەکی بەرچاو لە قەبارە و کێشا
- جیاوازیەکی جەستەیی روونتر لە نێوان کوران و کچان
- کێشە لە لێهاتووی رێکخستن و بزوێن
- دەرکەوتنی هەناَ لێهاتووی دیاریکراو
- زیادبوونی لێهاتووی بزوێنە
- ئاستێکی بەرز لە تێگەیشتنی تاکتیکی و ستراتیجی

قۆناغی چەسپاندن تا تەمەنی ١٦+

گواستنەوە بۆ قۆناغی تازەپێگەیشتن: گەران بە دوای سەربەخۆیی
- لێهاتووی پەیوەندیکردنێکی باشتر
- توانای پێشەوایی
- ناسینەوەی پەیوەندیە ئاڵۆزەکان و بەجەستەکان
- پێشبرکێیەکی پیشەگەر و بەرز خوازی ئەنجامدانی ئامانجەکانیان

- رفتاری لاسار: مەترسی تێکەڵ بوونی لە تاوانی رێکخراو , تاوانی سێکسی و تێکدانی پێشتر دارێژراو
- گەران بە دوای سەربەخۆیی
- توانای رەنگدانەوەی باشتر
- تێروانینێکی پیشەگەر کە بەستراوە بە خوێندنی بالا یاخود بە چوونەژوورەوە بۆ ژیانی کارکردن

- چوونە نێو قۆناغی جەختکردن سەر کەسانی دیکە: رفتارەکانی خۆیان بەراوەرد دەکەن بە هی کەسانی تربە مەبەستی تێگەیشتن لە کەسانی دەرووبەریان
- رێکخستنی خود
- توانای رەنگدانەوەی باشتر
- گەشەکردنی لێهاتووەکان بۆ سەربەخۆبوون و چارەسەرکردنی ململانە
- نموونەی یاسا بۆ هاوتەمەنیان

جەسپاندنی جەستەیی و رفتاری ستراتیجی
- یاریکردن بە مەبەستی بەدیهێنانی ئامانجە دیاریکراوەکان لە پێژبرکێ یەکی پیشەگر
- توانای جەستەیی و خۆگری گرتنێکی بەهێزترر
- توانایەکی تاکتیکی و ستراتیجی زیاتر
- ئاستێکی بەرز لە زانیاری تەکنیکی
- ورد ی لە جووڵەدا
- جیاوازی جەستەیی لە نێوان رەگەزەکان و لە ناو یاریکەدا

٢ فێرکردن ئامانج

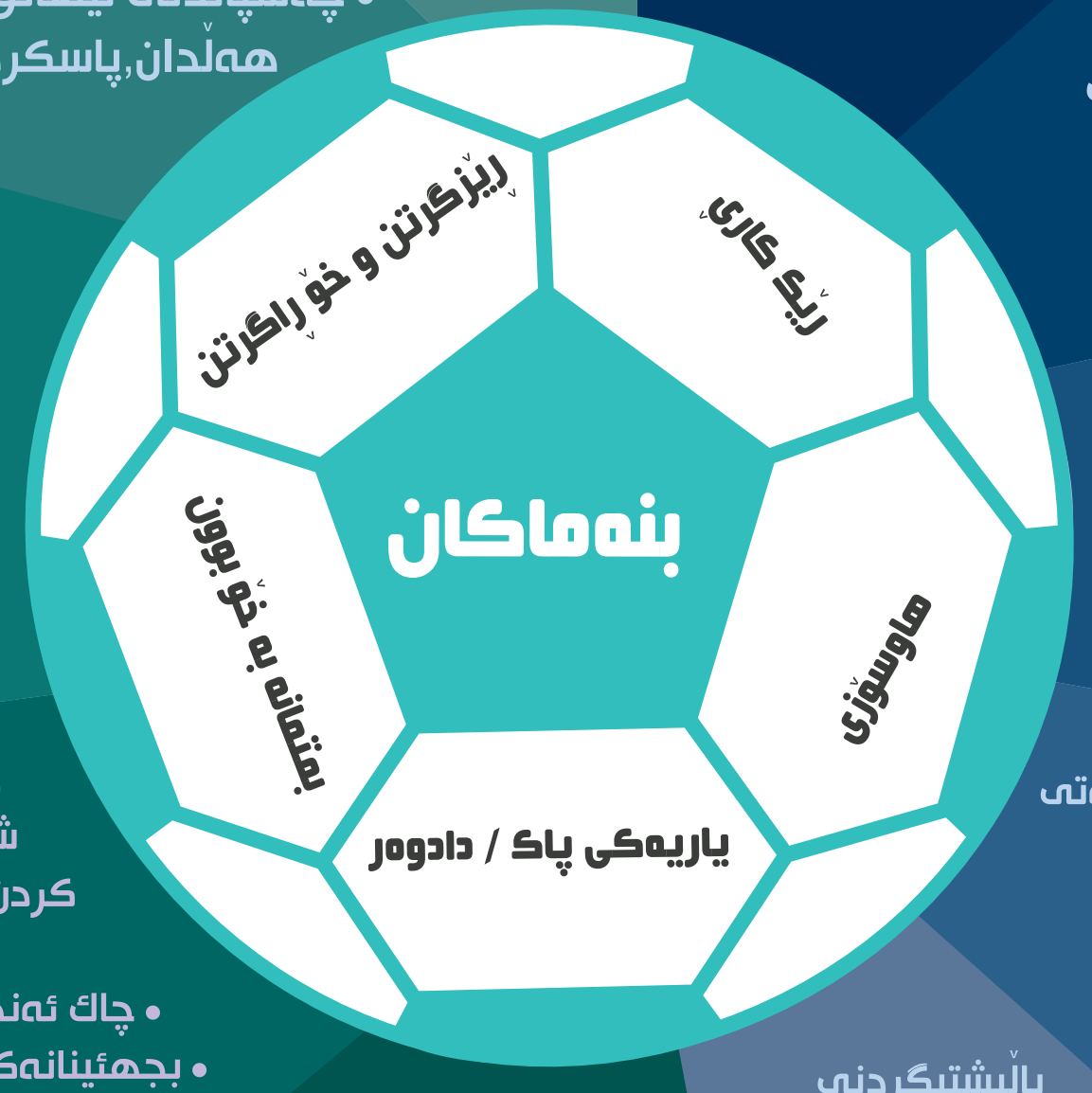

بنەماکان

کۆمەڵایەتی

هاندانی بەرکەوتنی کۆمەڵایەتی
- پابەندبوون بە کات
- راستگۆیی
- توانای دەرخستنی هەست
- یەکسانی لە نێوان کوران و کچان
- چێژ وەرگرتن لە هەبون و یاریکردن لە ناو گرووپێك

هەستکردن بە پێداویستی و سۆزی کەسانی دیکە
- هۆشمەندی سەبارەت بە یەکسانی نێوان رەگەز
- دەسپێکەری / داهێنەری
- بەرێوبردنی ململانە
- دەربرینی بەرز نرخاندنی خەڵکانی تر
- نیشاندانا رێزگرتن ل کەسانێن دی
- پەیوەندی کردن
- هەڵسەنگاندنی خود
- تازەبوونەوە
- بەهێزکردن
- بەخشندەیی
- پێشەوایی

بانگەشەکردن بۆ بەرپرسایەتی خود و بەرپرسایەتی تیپ
- دەسپێکەری / داهێنەری
- زانیاری سەبارەت بە پرۆسەی داینەمیکی ناو گروپ
- نەخشەی ژیان / بایەخدانی کەسی
- پێشەوایی
- بەرێوبردنی ململانە
- زانیاری سەبارەت بە مافەکان و ئەرکەکان
- هەڵسەنگاندنا خویی
- پەیوەندی کردن
- گوێگرتنی چالاك
- بەرپرسیاری

پاڵپشتیگردنی شێوازێکی ژیانی سەربەخۆ و تەندرووست
- دەسپێکەری و داهێنەری
- تێروانینێکی پیشەگری
- بانگەشەکردن بۆ یەکسانی نێوان رەگەز
- پابەندبوون بە بەردەوامبوون
- هەڵسەنگاندنی خود / رەنگدانەوە
- پەیوەندی کردن
- تەنیایی
- توانای پێشەوایی و بریاردان
- رێگرتن لە رفتاری تاوان
- رێگرتن لە جگەرە کێشان

وەرزشی

هاندانی جووڵە و چێژوەرگرتن لە یاریکردندا
- جاك ناسینەوەی یاسا سەرەتاییێکانا
- گەشەکردنی لێهاتووە جولانەوە لەگەل جەختکردن لەسەر هەماهەنگیکردن
- گەشەکردنی لێهاتووە سەرەتاییێکان (راکردن بە توپ , هەڵدان, پاسکرن, تاکۆتا.)

گەشەکردنی لێهاتووی وەرزشی بە شێوازی یارییانە
- هەلی زانینی و ئەزموونکردنی پێگەی جیاواز
- بیرۆکەکانی هێرشکردن لە دژی بیرۆکەکانی بەرگریکردن
- چەسپاندنی لێهاتووە بنەماییێکان (بازدان بە توپ , هەڵدان,پاسکردن, تاکۆتا)

جێگریکردن وبەرەوپێشبردنی ئاست و تێگەیشتن لە یاری
- بەکارهێنانی ستراتیجیەکی تەکتیکی
- تەکنیکی جیاواز لە لێهاتووە بنەماییێکان (وەك: تێ هەلدان بە سەری پێ, پێدانی تۆپ بە سورانەوە, پاسدان بەرەو پاش و پاس بە فرێدان)
- لێهاتووی وەرزشی بنەمایی لە ژێر فشاردا
- خوێندنەوەی یاریکە
- پێشکەشکردنی پێگەکان

جەختکردن سەر شێوازی یاریکردن و پێشبرکێ کردن
- چاك ئەنجامدانی لێهاتووە بنەماییێکان لە ژێر فشاردا
- بجهئینانەکا بەرفرەهتر
- پاڵاوتنی تەکنیکی بۆ لێهاتووی دیاریکراوی پێگەکان
- گۆرانکاری تەکتیکی و پێکهاتەیی لە ناوراستی یاری
- بەکارهێنانێکی بەر فراوان

ماوە / جەن جار دووبارەبوونەوەی راهێنان

٦٠ خولەک
١-٢ کۆڕ لە حەفتەیەکدا

٧٠ خولەک
١-٢کۆڕ لە حەفتەیەکدا

٨٠ خولەک
١-٢ کۆڕ لە حەفتەیەکدا

٩٠ خولەک
١-٢ کۆڕ لە حەفتەیەکدا

لێهاتووکانی بزوێن

	٦٠ خولەک	٧٠ خولەک	٨٠ خولەک	٩٠ خولەک
ئارامگرتن		●	●	●●●
هێز		●	●●	●●●
خێرایی		●	●●	●●●
گورج و گۆڵی	●●	●●	●●●	●●●
هەماهەنگی	●●	●●	●●●	●●●

● توونەی کەم وەك بەشێك لە راهێنانی رێکخراو

●● توونەی مامناوەند وەك بەشێك لە راهێنانی رێکخراو

●●● توونەی زۆر وەك بەشێك لە راهێنانی رێکخراو

٣ پرۆگرامی فێرکردن

رێنماییێکان	شێوازەکان	جۆری یاری
راهێنەر وەك کەسێکی نمونەیی, سەپەرشتیار و بزوێنەر • راهێنەرەکان بەشێکی چالاکن لە مەشقەکە • راهێنەر جاودێری گەشەکردنی تاکەکان دەکان و ئەو هەست و سۆزانە کە منداڵەکان پشانی دەدەن • مەترسی برینداربوون بە هۆی سنووورداری توانای جەستەیی • پێشکەشکردنی مەشقەکان لە رێی گێرانەوەی چیرۆك	مەشق کردن بە جوڵەیەکی زۆر و جەخت کردن سەر چێژوەرگرتن • قاچی پچووك – زەوی وەرزشی پچووك" گروپی پچووك یاخود جووت • مەشقی یارییانە کە هانی داهێنەری بدات • کور و کچ یاریان پێکڤە ئەنجام ددەن • ئامانج و مەشقی سادە	جوری یاری • ٤*٤یاریگەی پچووك, شوێنێکی گۆڵی تەسك • خول و براوە هەبێت لە کۆتایی کۆرەکە / نەك لەسەر بنەمای سیستەمی خۆڵ
راهێنەر وەك مامۆستا و کەسێکی نموونەی: • رێزگرتن لە یاسا, بەرپرسایەتی, کەسایەتی و گیانی تیپی, هاوکار لەناو گرۆپەکە • راهێنەر هانی منداڵەکان دەدات بۆیە هەستەکانی خۆیان دەربرن • مەشقی بەرەوپێش چوو, لە ئاسان بۆ ئالۆزو • راهێنانێن پێش کەفتی ژ ئاسان بو ئالوز	• مەشقەکانی چرکردنەوە (تاکی) و داینامیکی گروپ زیادبکە کە جەختکاتە سەر یاری و چێژ وەرگرتن و ; خول بەشداری پێکردنی قارەمانی و رکابەرەکان • بەسپاردنی بەرپرسیاریەتەکان و رۆڵەکان (ناوبژێوان, یاریدەدەری راهێنەر , تاکۆتا) بۆ بەهێزکردنی گەشەکردنی بەرپرسیارێتی خود و هاوسۆزی گۆرینی ئەرکەکان و رۆل (ناوبژێوان, یاریدەدەر, راهێنەر) بۆ بەدیکردنی گۆران و پاڵپشتیکردن لە هاوسۆزی • کارکردن وەك گروپ بۆ پێك هێنانی رێسا و یاسای رەفتارکردن ;بەکارهێنانی نەریتێك	• هەناَ "ئەرك" بدە بە منداڵەکان (وەك ناسینەوەی شوێنی مەترسیدار لە رێی گەرانەوەیان بۆ ماڵەوە ; دیقەتی حالەتی دەرکردن لە ژێنگەی کۆمەڵایەتیدا) بو خو لجە دانانا کەسانێن دی و پشتەڤانیا هەڤسوزیێ • کارکرن د گروپان دا بو ئەنجاندانا پیڤانەك و یاسایێن رەوشتی : دانا نیاسینا رێورە سمان • کوران و کچان بەیەکەوە یاری بکەن جوری یاریی • شێوازی یاری جێگر (وەك: سیستەمی ٣ نیو, سیستەمی یاری دادوەر)
راهێنەر وەك شارەزایەك و کەسێکی نموونەیی • جەخت کردن سەر لێهاتووی پەیوەندی کردن, پێشەوایی, هاوسۆزی, رێزگرتن, ئارامگرتن لە رێنمایی کردنی گەران بەدوای پێناسە	ورده ورده ئالۆزی یارێکە و گروپی راهێنانەکە زیاددەکات • بەرپرسیارێتی زیاتر بۆ یاریزانەکان: کارکردنی سەربەخۆ لەسەر کەرتی راهێنەری:رێککەوتن لەسەر یاسا و رێساکان و بریاردان لە سەر سزاکانی شکاندنی یاساکان: رێکخستنی رووداوەکان / خولەکان • دیاریکردنی پێداویستێکانی کۆمەڵگا و رێك خستنی چالاکێکان لە سەر بنەمای کۆمەڵگا	• پەرەپێدانی وەرزشی:چارەسەرکردنی بارودۆخی ئالۆزی یاری جورێ یاریی • خولەکان لە سەر یاریگای پچووك و قەبارەی تەواو • سیستەمی خۆل و قارەمانی • شێوازی یاری جێگر (وەك: سیستەمی ٣ نیو, سیستەمی یاری دادوەر)
راهێنەر وەك چاودێر و هاورێیەك • جەخت کردن سەر پەیوەندی کردن, پێشەوایی, بەرپرسیارێتی و متمانە پێدان بۆ رێپێدان بە گەشەکردنی سەربەخۆ • سروشتی یاری زۆر ئالۆز:بەهێز کردنی تێگەیشتنی تاکتیکی و ستراتیجی	دیاریکردنی پێداویستێکانی کۆمەڵگا و رێك خستنی چالاکێکان لە سەر بنەمای کۆمەڵگا • مەشق پەیوەندی بە یارێکە بێت لە کەرتی تەکتیکی (هێرشی گۆڵ باران و بەرگریکردن) • بارودۆخ و ئامانجی ئالۆزی یاری • مەشق کردن لە ژێر فشاری کات و بارووودۆخی فشاراوی •بەراوردێکی جر و هاوچاوی لەگەڵ یانەی تردا, تێروانینێك ناوچەی ناوخۆیی دەبەزێنێ	• راهێنانی تایبەتمەندی کراوی تاك و گروپ جوری یاریی • سیستەمی خۆل و قارەمانی • قارەمانییەکان لە سەر یاریگای قەبارەی تەواو

KURDISTAN REGIONAL GOVERNMENT
UNIVERSITY OF DUHOK
DOSB
DEUTSCHER FUSSBALL-BUND
Deutsche Sporthochschule Köln German Sport University Cologne